

Zakon o varstvu okolja /ZVO-1/**(pristojnosti in naloge občine z uvodnimi pojasnili in komentarjem)**

UDK: 352/354:504(497.4) (094.5)

dr. Boštjan Brezovnik

K a z a l o:

1	Pregled pristojnosti in nalog občine po Zakonu o varstvu okolja /ZVO-1/	2
1.1	Pravna podlaga	2
1.2	Pristojnosti in naloge občinskega sveta po Zakonu o varstvu okolja /ZVO-1/.....	3
1.3	Pristojnosti in naloge župana po Zakonu o varstvu okolja /ZVO-1/	3
1.4	Pristojnosti in naloge občinske uprave po Zakonu o varstvu okolja /ZVO-1/.....	4
2	Uvodna pojasnila k pristojnostim in nalogam občine s komentarjem	4
2.1	Temeljna načela.....	5
2.1.1	Načelo trajnostnega razvoja	5
2.1.2	Načelo celovitosti.....	5
2.1.3	Načelo sodelovanja	5
2.1.4	Načelo subsidiarnega ukrepanja	5
2.1.5	Načelo spodbujanja	5
2.2	Ukrepi varstva okolja	5
2.2.1	Zagotavljanje standardov kakovosti okolja	5
2.2.2	Strokovni svet za spodbujanje okolju prijaznih proizvodov.....	6
2.3	Programi in načrti na področju varstva okolja.....	7
2.3.1	Program varstva okolja občine	7
2.3.2	Celovita presoja vplivov.....	7
2.4	Okoljevarstveno dovoljenje.....	8
2.4.1	Dovoljenje za izjeme	8
2.5	Spremljanje stanja okolja in informacije o okolju	8
2.5.1	Naloge občine.....	8
2.5.2	Register	8
2.5.3	Informacijski sistem okolja	8
2.5.4	Obveščanje javnosti o okoljskih podatkih	8
2.5.5	Dostop do okoljskih podatkov.....	8
2.6	Ekonomski in finančni instrumenti varstva okolja	8
2.6.1	Okoljske dajatve	9
2.7	Obvezne gospodarske javne službe varstva okolja.....	9
2.7.1	Obvezne občinske gospodarske javne službe varstva okolja.....	9
2.8	Organizacije na področju varstva okolja	18
2.8.1	Posredovanje podatkov Svetu za varstvo okolja Republike Slovenije	18
2.9	Nadzor občinske inšpekcije.....	18
2.10	Koncesija na naravnih dobrinah	18
	Ključne besede	19
	Uporabljene kratice	19

1 Pregled pristojnosti in nalog občine po Zakonu o varstvu okolja /ZVO-1/

1.1 Pravna podlaga

tč.	predpisi, ki so podlaga za sprejem predpisa	določba	pojasnilo
1	Ustava Republike Slovenije /Ustava RS/ Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90,97,99 in 75/16 – UZ70a	72. člen	1

tč.	predpis	določba	pojasnilo
1.1	Zakon o varstvu okolja /ZVO-1/ Uradni list RS, št. 39/06 – UPB1, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09-ZPNačrt-A, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15, 30/16, 61/17 – GZ in 21/18 – ZNOrg		2

tč.	povezani predpisi	določba	pojasnilo
1.2	Zakon o kontroli cen /ZKC/ Uradni list RS, št. 51/06-UPB1		
1.3	Zakon o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ Uradni list RS, št. 32/93, 30/98 – ZZLPPO, 127/06 – ZJZP, 38/10 – ZUKN in 57/11 – ORZGJS40		
1.4	Zakon o zdravstveni ustreznosti živil ter snovi, ki prihajajo v stik z živili /ZZUZIS/ Uradni list RS, št. 52/00, 42/02 in 47/04 - ZdZPZ		32

tč.	podrejeni predpisi	določba	pojasnilo
1.1.1	Uredba o ravnanju z embalažo in odpadno embalažo Uradni list RS, št. 84/06, 106/06, 110/07, 67/11, 68/11 – popr., 18/14, 57/15, 103/15, 2/16 – popr. in 35/17		49, 72, 73, 74, 75, 76, 77
1.1.2	Uredba o odlagališčih odpadkov Uradni list RS, št. 10/14, 54/15, 36/16 in 37/18		82
1.1.3	Uredba o odpadkih Uradni list RS, št. 37/15 in 69/15		49, 50, 51, 52
1.1.4	Uredba o odpadnih oljih Uradni list RS, št. 24/12		62, 63
1.1.5	Uredba o ravnanju z biološko razgradljivimi kuhinjskimi odpadki zelenim vrtnim odpadom Uradni list RS, št. 39/10		64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71
1.1.6	Uredba o ravnanju z odpadnimi nagrobnimi svečami Uradni list RS, št. 78/08		78, 79, 80, 81
1.1.7	Uredba o ravnanju z odpadnimi zdravili Uradni list RS, št. 105/08		
1.1.8	Uredba o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode Uradni list RS, št. 98/15 in 76/17		48
1.1.9	Uredba o oskrbi s pitno vodo Uradni list RS, št. 88/12		33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46
1.1.10	Uredba o obvezni občinski gospodarski javni službi zbiranja komunalnih odpadkov Uradni list RS, št. 33/17		49, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61
1.1.11	Uredba o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja Uradni list RS, št. 87/12, 109/12 in 76/17		31

1.1.12 **Pravilnik o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu odpadnih voda**
Uradni list RS, št. 94/14 in 98/15

1.2 Pristojnosti in naloge občinskega sveta po Zakonu o varstvu okolja /ZVO-1/

tč.	pristojnosti in naloge občinskega sveta	določba	pojasnilo
1	Odobri predlog nalog občine za zagotovitev ukrepov za izboljšanje kakovosti degradiranega okolja.	4/24. člen	8
2	Sprejme program ukrepov za izboljšanje okolja zaradi odprave posledic čezmerne obremenitve okolja.	25. člen	9
3	Na povabilo ministra, pristojnega za okolje, imenuje predstavnike občine v strokovni svet za spodbujanje okolju prijaznih proizvodov.	2/34. člen	11
4	V postopku sprejemanja predpisov, ki lahko pomembneje vplivajo na okolje mora omogočiti javnosti seznanitev z osnutkom predpisa in dajanje mnenj in pripomb.	1/34.a člen	12
5	Sprejme občinski program varstva okolja.	1/38. člen 35. člen	13
6	Sprejme operativni program varstva okolja.	1/38. člen 36. člen	13
7	Podaja soglasje k dovoljenju pristojnega ministrstva za začasno ali občasno čezmerno obremenitev okolja.	1/94. člen	19
8	Sprejme odlok o določitvi monitoringa okolja za lokalno gospodarsko javno službo.	5/97. člen	20
9	Sprejme sklep o neposrednem opravljanju podrobnejšega ali posebnega monitoringa stanja okolja.	5/97. člen	20
10	Sprejme poročilo o stanju okolja.	5/106. člen	23
11	Omogoči kreditiranje z ugodnejšo obrestno mero za naložbe, ki prispevajo k varstvu okolja.	3/111. člen	26
12	Sprejme odločitev o skupnih naložbah v projekte zmanjševanja obremenjevanja okolja z namenom pospeševanje in spodbujanje doseganja ciljev varstva okolja.	3/111. člen 61. člen	26
13	V proračunu zagotovi sredstva za pospeševanje in spodbujanje doseganja ciljev varstva okolja.	3/111. člen	26
14	Zagotovi izvajanje obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja, in sicer: <ul style="list-style-type: none"> • oskrbo s pitno vodo, • odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode, • zbiranje določenih vrst komunalnih odpadkov, • obdelava določenih vrst komunalnih odpadkov, • odlaganje ostankov predelave ali odstranjevanja komunalne odpadkov in • urejanje in čiščenje javnih površin. 	149. člen	28, 29, 30, 31
15	Sprejme koncesijski akt za podelitev koncesije za upravljanje, rabo ali izkoriščanje naravne dobrine.	165. člen	89

1.3 Pristojnosti in naloge župana po Zakonu o varstvu okolja /ZVO-1/

tč.	pristojnosti in naloge župana	določba	pojasnilo
1	Sodeluje pri določitvi programa ukrepov za izboljšanje kakovosti degradiranega okolja in naloge občine.	3,4/24. člen	8
2	Objavi javno naznanilo za vpogled in javno predstavitev programa ukrepov za izboljšanje okolja zaradi odprave posledic čezmerne obremenitve okolja.	2, 3, 5/26. člen	10
3	Pripravi predlog programa ukrepov za izboljšanje okolja zaradi odprave posledic čezmerne obremenitve okolja z opredelitvijo mnenj in pripomb javnosti.	4/26. člen	10
4	V postopku sprejemanja predpisa, ki lahko pomembneje vpliva	3/34.a člen	12

	na okolje z javnim naznanilom v svetovnem spletu obvestiti javnost o kraju, kjer je osnutek predpisa dostopen, načinu in času dajanja mnenj in pripomb.		
5	Pripravi predlog občinskega programa varstva okolja.	1/38. člen 35. člen	13
6	Pripravi predlog operativnega programa varstva okolja.	1/38. člen 36. člen	13
7	Obvesti ministrstvo o nameravani pripravi plana, programa, načrta, prostorskega ali drugega akta.	4/40. člen	14
8	Na krajevno običajen način in v svetovnem spletu objavi javno naznanilo z navedbo kraja in časa javne razgrnitve plana in javne obravnave ter o načinu dajanja mnenj in pripomb.	43. člen	16
9	Posreduje obvestilo o sprejemu plana, programa, načrta, prostorskega ali drugega akta pristojnim ministrstvom.	47. člen	17
10	Poda vlogo za izdajo okoljevarstvenega soglasja k občinskemu lokacijskemu načrtu.	67. člen	18
11	Javno objavi poročilo o stanju okolja na območju občine.	5/106. člen	23
12	Z izbranim koncesionarjem sklene koncesijsko pogodbo za upravljanje, rabo ali izkoriščanje naravne dobrine.	166. člen	88

1.4 Pristojnosti in naloge občinske uprave po Zakonu o varstvu okolja /ZVO-1/

tč.	pristojnosti in naloge občinske uprave	določba	pojasnilo
1	Priprava in zagotovitev izvedbe programa ukrepov za izboljšanje okolja ali njegovih delov zaradi odprave posledic čezmerne obremenitve okolja.	4/25. člen	9
2	Zagotovitev okoljskega poročila in revizije okoljskega poročila.	1/41. člen	15
3	Ministrstvu, pristojnemu za okolje, posreduje plan, okoljsko poročilo in njegovo revizijo.	1/42. člen	15
4	Izda dovoljenje za začasno ali občasno obremenitev okolja s hrupom v času javne prireditve.	2/94. člen	19
5	Ministrstvu, pristojnemu za okolje, posreduje podatke o izvajalcih lokalnih gospodarskih javnih služb.	6/104. člen	21
6	Sporoča podatke za potrebe informacijskega sistema varstva okolja.	105. člen	22
7	Ministrstvu, pristojnemu za okolje, posreduje predpise občine, ki se nanašajo na okolje, pa niso objavljeni v Uradnem listu Republike Slovenije	2/108. člen	24
8	Vsem zainteresiranim osebam omogoči dostop do okoljskih podatkov, če to določa ZVO-1 in predpisi, ki urejajo dostop javnosti do informacij javnega značaja.	1/110. člen	25
9	Svetu za varstvo okolja Republike Slovenije na njegovo zahtevo posreduje podatke, potrebne za njegovo delo.	2/151. člen	78
10	Občinska inšpekcija odredi izvajalcu javne službe ravnanja s komunalnimi odpadki odstranitev nezakonito odloženih komunalnih odpadkov, ki so odloženi na zemljišču v lasti občine.	1/157.a člen	79
11	Občinska inšpekcija odredi osebi zasebnega prava odstranitev nezakonito odloženih komunalnih odpadkov, ki so odloženi na zemljišču v njeni lasti ali posesti.	5/157.a člen	79
12	Izda odločbo o koncesiji za upravljanje, rabo ali izkoriščanje naravne dobrine.	166. člen	88

2 Uvodna pojasnila k pristojnostim in nalogam občine s komentarjem

- Ustava RS** v 72. členu (zdravo življenjsko okolje) določa, da ima vsakdo v skladu z zakonom pravico do zdravega življenjskega okolja. Država skrbi za zdravo življenjsko okolje. V ta namen zakon določa pogoje in način za opravljanje gospodarskih in drugih dejavnosti.
- Opredelitev življenjskega okolja zasledimo v **Zakonu o varstvu okolja /ZVO-1/**, ki ureja varstvo okolja pred obremenjevanjem kot temeljni pogoj za trajnostni razvoj in v tem okviru določa

temeljna načela varstva okolja, ukrepe varstva okolja, spremljanje stanja okolja in informacije o okolju, ekonomske in finančne instrumente varstva okolja, javne službe varstva okolja in druga z varstvom okolja povezana vprašanja. (1. člen ZVO-1)

2.1 Temeljna načela

2.1.1 Načelo trajnostnega razvoja

- 3 Samoupravna lokalna skupnost mora pri sprejemanju politik, strategij, programov, planov, načrtov in splošnih pravnih aktov ter pri izvajanju drugih zadev iz svoje pristojnosti spodbujati takšen gospodarski in socialni razvoj družbe, ki pri zadovoljevanju potreb sedanje generacije upošteva enake možnosti zadovoljevanja potreb prihodnjih in omogoča dolgoročno ohranjanje okolja. Zaradi spodbujanja trajnostnega razvoja morajo biti zahteve varstva okolja vključene v pripravo in izvajanje politik ter dejavnosti na vseh področjih gospodarskega in socialnega razvoja. (4. člen ZVO-1)

2.1.2 Načelo celovitosti

- 4 Občina mora pri sprejemanju politik, strategij, programov, planov, načrtov in splošnih pravnih aktov ter pri izvajanju drugih zadev iz svoje pristojnosti upoštevati njihove vplive na okolje tako, da prispevajo k doseganju ciljev varstva okolja. Pri sprejemanju navedenih aktov, ki se nanašajo na varstvo okolja, se kot merilo upoštevajo človekovo zdravje, počutje in kakovost njegovega življenja ter preživetje, varstvo pred okoljskimi nesrečami in zdravje ter počutje drugih živih organizmov. (5. člen ZVO-1)

2.1.3 Načelo sodelovanja

- 5 Občina pri sprejemanju politik, strategij, programov, planov, načrtov in splošnih pravnih aktov, ki se nanašajo na varstvo okolja, omogoča sodelovanje povzročiteljev obremenitve, izvajalk ali izvajalcev javnih služb varstva okolja in drugih oseb, ki opravljajo dejavnosti varstva okolja, in javnosti. Občine so med seboj solidarne in sodelujejo pri izvajanju nalog varstva okolja iz svoje pristojnosti, da se zagotovijo okoljsko bolj sprejemljivi, primernejši in ekonomsko učinkovitejši ukrepi varstva okolja. (6. člen ZVO-1)

2.1.4 Načelo subsidiarnega ukrepanja

- 6 Za odpravo posledic čezmerne obremenitve okolja skrbi država in ob tem krije stroške odprave teh posledic. Ne glede na navedeno pa občina skrbi za odpravo posledic čezmerne obremenitve okolja zaradi ravnanja s komunalnimi odpadki in krije stroške odprave teh posledic, če jih ni mogoče povzročitelju obremenitve ali posledic ni mogoče drugače odpraviti. Če se v navedenem primeru povzročitelj ugotovi kasneje, ima občina pravico in dolžnost izterjati vračilo navedenih stroškov. Stroški subsidiarnega ukrepanja občine ne pokrivajo stroškov odškodninskih zahtevkov oškodovancev zaradi posledic čezmerne obremenitve okolja. (11. člen ZVO-1)

2.1.5 Načelo spodbujanja

- 7 Občina v skladu s svojimi pristojnostmi spodbuja dejavnosti varstva okolja, ki preprečujejo ali zmanjšujejo obremenjevanje okolja, in tiste posege v okolje, ki zmanjšujejo porabo snovi in energije ter manj obremenjujejo okolje ali ga omejujejo pod stopnjo dopustnih meja. Pri določanju spodbud so okolju primernejše naprave, tehnologija, oprema, izdelki in storitve ter dejavnosti deležni večjih ugodnosti od okolju manj primernih. Občina spodbuja ozaveščanje, informiranje in izobraževanje o varstvu okolja. (12. člen ZVO-1)

2.2 Ukrepi varstva okolja

2.2.1 Zagotavljanje standardov kakovosti okolja

2.2.1.1 Degradirano okolje

- 8 V skladu z ZVO-1 lahko vlada del okolja ali posamezno območje s predpisom določi kot degradirano okolje, če je na podlagi meril iz ZVO-1 razvrščeno v razred ali stopnjo največje obremenjenosti ali kadar obstaja tveganje, da bo raven onesnaževanja preseгла eno ali več alarmnih vrednosti, določenih na podlagi prvega odstavka 23. člena ZVO-1, in v sodelovanju z občino, na

območju katere je degradirano območje, določi program ukrepov za izboljšanje kakovosti okolja ali njegovih delov na tem območju. V primeru, da degradirano okolje obsega območje več občin, lahko pri določitvi programa sodelujejo tudi njihove zveze ali združenja. Sodelovanje občine pri določitvi navedenega programa obsega zlasti: **1.** izmenjavo podatkov, ki se nanašajo na degradirano območje, **2.** dajanje pobud za določitev ustreznih ukrepov in **3.** opredelitev nalog občine, vključno z deležem sredstev za njihovo izvedbo. Za sodelovanje občine je pristojna županja ali župan, ki po predhodni odobritvi občinskega sveta predlaga določitev nalog občine, vključenih v navedeni program. (24. člen ZVO-1)

2.2.1.2 Subsidiarno ukrepanje občine

- 9** Kadar je za odpravo posledic čezmerne obremenitve okolja subsidiarno odgovorna občina, pripravi program ukrepov za izboljšanje kakovosti okolja ali njegovega dela. Pri odločitvi občina (občinski svet) upošteva tehnično izvedljivost potrebnih ukrepov ob razumno visokih stroških ter njihovo upravičenost glede na predvideno izboljšanje kakovosti okolja ali njegovega dela. Navedeni program vsebuje zlasti naslednje: • opredelitev čezmerne obremenitve okolja ali njegovega dela, • opis posledic čezmerne obremenitve okolja, ki jih je treba odpraviti, • ukrepe za izboljšanje kakovosti okolja ali njegovega dela, • opis izbranih tehnoloških in drugih rešitev ter predvidenih ukrepov, • oceno predvidenih dolgoročnih učinkov izbranih ukrepov z vidika vplivov na okolje, • pristojne organe in izvajalce državnih gospodarskih javnih služb, • predvideno kakovost okolja ali njegovega dela po izvedenih ukrepih, • okvirne roke za izvedbo ukrepov, • oceno potrebnih finančnih sredstev, • načrt monitoringa učinkov izvedenih ukrepov in • poljudni povzetek programa, ki je razumljiv javnosti. (25. člen ZVO-1)

2.2.1.3 Sodelovanje javnosti

- 10** Občina mora v postopku priprave navedenega programa ukrepov omogočiti javnosti vpogled v osnutek programa in zagotoviti njegovo javno predstavitev. Občina z javnim naznanilom v svetovnem spletu in v enem od dnevnih časopisov, ki pokriva celotno območje občine, določi kraj in čas za vpogled in javno predstavitev ter določi način dajanja mnenj in pripomb javnosti. Občina zagotovi vpogled in možnost dajanja mnenj in pripomb javnosti na osnutek programa v trajanju najmanj 30 dni. V predlogu programa ukrepov, ki ga župan predloži občinskemu svetu v sprejem, mora biti navedena tudi opredelitev do mnenj in pripomb javnosti. (26. člen ZVO-1)

2.2.2 Strokovni svet za spodbujanje okolju prijaznih proizvodov

- 11** Za obravnavo strokovnih vprašanj, ki se nanašajo na celovito politiko do proizvodov glede varstva okolja, za podeljevanje znaka za okolje in za vključevanje organizacij v sistem EMAS1 minister, pristojen za okolje, ustanovi strokovni svet za spodbujanje okolju prijaznih proizvodov skladno z zakonom. V navedeni svet, ki ga sestavljajo predstavniki ministrstva, minister povabi tudi predstavnike občin. Naloge navedenega sveta so zlasti: **1.** dajanje mnenj v zvezi s celovito politiko do proizvodov glede varstva okolja, **2.** dajanje mnenj glede razvoja in izvajanja sistema podeljevanja znaka za okolje in izvajanja sistema EMAS, **3.** dajanje mnenj v zvezi s pobudami za začasno ali trajno izključitev organizacije iz sistema EMAS in **4.** druge naloge, določene z aktom o ustanovitvi. (34. člen)

2.2.3 Sodelovanje javnosti pri sprejemanju predpisov

- 12** Pristojni organ samoupravne lokalne skupnosti (občinski svet) mora v postopku sprejemanja predpisov, ki lahko pomembneje vplivajo na okolje, omogočiti javnosti seznanitev z osnutkom predpisa in dajanje mnenj in pripomb. Za predpis, ki lahko pomembneje vpliva na okolje se šteje predpis, izdan na področju varstva okolja, ohranjanja narave, in upravljanja, rabe ali varstva delov okolja, vključno z ravnanjem z gensko spremenjenimi organizmi, pa tudi drugi predpis, za katerega je njegov pripravljavec v postopku sprejemanja ugotovil, da vpliva na okolje. Kot določa ZVO-1 mora pristojni organ samoupravne lokalne skupnosti z javnim naznanilom v svetovnem spletu obvestiti javnost o kraju, kjer je osnutek predpisa dostopen, načinu in času dajanja mnenj in pripomb. Javnost ima pravico vpogleda in možnost dajanja mnenj in pripomb na osnutek predpisa v trajanju najmanj 30 dni, pri čemer se ta rok lahko skrajša na 14 dni, če gre za manj pomembne spremembe navedenih predpisov. Mnenja in pripombe mora občinski svet preučiti in jih v primeru sprejemljivosti na primeren način upoštevati pri pripravi predpisa, v svetovnem spletu pa objavi obrazloženo stališče, v katerem se opredeli do mnenja in pripomb javnosti, ter navede razloge za upoštevanje oziroma njihovo neupoštevanje pri pripravi predpisa (34.a člen ZVO-1)

2.3 Programi in načrti na področju varstva okolja

2.3.1 Program varstva okolja občine

13 Mestna občina, lahko pa tudi občina ali širša samoupravna lokalna skupnost sprejme program varstva okolja in operativne programe, ki ne smejo biti v nasprotju z nacionalnim programom in operativnimi programi varstva okolja. (38. člen ZVO-1) Občinski program varstva okolja vsebuje zlasti: **1.** povzetek poročila o okolju, ki ga najmanj vsako četrto leto pripravi in tudi objavi mestna občina, lahko pa tudi druga občina ali širša samoupravna skupnost (106. člen ZVO-1), **2.** cilje v določenem obdobju in ukrepe za njihovo uresničevanje, **3.** potrebnih sredstev za izvedbo programa ter njihovih virov. (35. člen ZVO-1) Za izvedbo navedenega občinskega programa varstva okolja se praviloma za obdobje štirih let razčlenijo cilji, usmeritve in naloge v celoti ali na posameznem področju ali za posamezno vprašanje varstva okolja. (36. člen ZVO-1)

2.3.2 Celovita presoja vplivov

14 Zaradi uresničevanja načel trajnostnega razvoja, celovitosti in preventive je treba v postopku priprave plana, programa, načrta ali drugega splošnega akta in njegovih sprememb, katerega izvedba lahko pomembno vpliva na okolje, izvesti celovito presojo vplivov njegove izvedbe na okolje, s katero se ugotovijo in ocenijo vplivi na okolje ter vključenost zahtev varstva okolja, ohranjanja narave, varstva človekovega zdravja in kulturne dediščine v plan, ter pridobiti potrdilo ministrstva o sprejemljivosti njegove izvedbe na okolje. Celovita presoja vplivov na okolje se izvede za plan, ki ga na podlagi zakona sprejme pristojni organ države ali občine za področje urejanja prostora, upravljanja voda, gospodarjenja z gozdovi, ribištva, rudarstva, kmetijstva, energetike, industrije, prometa, ravnanja z odpadki in odpadnimi vodami, oskrbe prebivalstva s pitno vodo, telekomunikacij in turizma, če se z njim določa ali načrtuje poseg v okolje, za katerega je treba izvesti presojo vplivov na okolje, skladno z ZVO-1 (51. členom), ali če je zanj zahtevana presoja sprejemljivosti po predpisih o ohranjanju narave. Ne glede na navedeno se celovita presoja vplivov na okolje izvede tudi za drug plan, če ministrstvo oceni, da bi lahko njegova izvedba pomembneje vplivala na okolje. Celovita presoja vplivov na okolje se izvede za plan, izdelan na podlagi plana, za katerega je bila že izvedena celovita presoja vplivov na okolje, če za planirane posege niso določeni novi ali podrobnejši izvedbeni pogoji, če ne vsebuje novih posegov ali ne zajema novih območij glede na plan, na podlagi katerega je pripravljen. Celovita presoja vplivov na okolje se ne izvede za plan, kije izključno namenjen obrambi države, zaščiti in reševanju ter za proračun ali finančne načrte države ali občine (40. člen ZVO-1).

15 Pripravljaec plana, za katerega se izvede celovita presoja vplivov na okolje, mora pred izvedbo celovite presoje vplivov na okolje zagotoviti okoljsko poročilo, v katerem se opredelijo, opišejo in ovrednotijo vplivi izvedbe plana na okolje in možne alternative ob upoštevanju ciljev in geografskih značilnosti območja, na katerega se plan nanaša (41. člen ZVO-1). Kot določa ZVO-1, mora pripravljaec posredovati plan, okoljsko poročilo in njegovo revizijo ministrstvu. (42. člen ZVO-1)

2.3.2.1 Sodelovanje javnosti

16 Pripravljaec plana (župan) mora po ugotovitvi ustreznosti navedenega okoljskega poročila v postopku sprejemanja plana javnosti omogočiti seznanitev s planom in z okoljskim poročilom v okviru javne razgrnitve, ki traja najmanj 30 dni, ter zagotoviti njihovo javno obravnavo. V okviru javne razgrnitve ima javnost pravico dajati mnenja in pripombe na plan in okoljsko poročilo. Javno naznanilo z navedbo kraja in časa javne razgrnitve plana in javne obravnave ter o načinu dajanja mnenj in pripomb pripravljaec plana objavi na krajevno običajen način in v svetovnem spletu (43. člen ZVO-1).

2.3.2.2 Obvestilo o sprejetem planu

17 Pripravljaec plana (župan) mora o njegovem sprejemu obvestiti pristojna ministrstva. Navedeno obvestilo vsebuje zlasti: **1.** opis vključenosti okoljevarstvenih zahtev v plan, **2.** upoštevanje mnenj in pripomb iz postopka celovite presoje vplivov izvedbe plana na okolje, **3.** razloge za sprejete odločitve glede na možne alternative in **4.** opis načina spremljanja vplivov na okolje pri izvajanju plana. (47. člen ZVO-1)

2.3.2.3 Posebne določbe za presojo vplivov na okolje za občinski lokacijski načrt

18 Presoja vplivov na okolje se za občinski lokacijski načrt izvede in pridobi okoljevarstveno soglasje pred njegovim sprejetjem. (67. člen ZVO-1)

2.4 Okoljevarstveno dovoljenje

2.4.1 Dovoljenje za izjeme

19 V skladu z ZVO-1 lahko ministrstvo izda povzročitelju obremenitve dovoljenje za začasno ali občasno čezmerno obremenitev okolja, o čemer mora pridobiti soglasje prizadete občine. Z objavo v svetovnem spletu in v enem od časopisov, ki pokrivajo območje prizadete občine, pa se obvesti tudi javnost. Ne glede na navedeno izda za javne prireditve po predpisih o javnih prireditvah dovoljenje za začasno ali občasno čezmerno obremenitev okolja s hrupom pristojni organ občine, razen če prireditve potekajo v napravah, ki imajo okoljevarstveno dovoljenje za emisije hrupa skladno z ZVO-1 (82. člen ZVO-1). Navedenega dovoljenja pa ni mogoče izdati, če bi začasna ali občasna čezmerna obremenitev okolja lahko povzročila kritično obremenitev okolja. (94. člen ZVO-1)

2.5 Spremljanje stanja okolja in informacije o okolju

2.5.1 Naloge občine

20 Občina lahko neposredno ali kot lokalno gospodarsko javno službo zagotavlja podrobnejši ali posebni monitoring stanja okolja, zbrane podatke pa mora brezplačno posredovati ministrstvu. (97. člen ZVO-1)

2.5.2 Register

21 Ministrstvo, pristojno za okolje, zaradi izvajanja nalog in postopkov po tem zakonu vodi in vzdržuje register varstva okolja. V skladu z ZVO-1 mora pristojni organ občine ministrstvu sporočiti podatke o izvajalcih lokalnih gospodarskih javnih služb varstva okolja, ki so potrebni za vodenje in vzdrževanje evidence. (104. člen ZVO-1)

2.5.3 Informacijski sistem okolja

22 Za opravljanje nalog države na področju varstva okolja, vključno s seznanjanjem javnosti z okoljskimi podatki, ministrstvo, pristojno za okolje, zagotavlja vodenje in vzdrževanje informacijskega sistema okolja. Viri podatkov za navedeni informacijski sistem okolja so tudi podatki, ki se nanašajo na okolje iz evidenc, vzpostavljenih pri organih občin. (105. člen ZVO-1)

2.5.4 Obveščanje javnosti o okoljskih podatkih

23 Mestna občina, lahko pa tudi občina ali širša samoupravna lokalna skupnost, najmanj vsako četrto leto za svoje območje pripravi poročilo o stanju okolja in ga javno objavi. (106. člen ZVO-1)

24 Kot določa ZVO-1, mora občina posredovati ministrstvu, pristojnemu za okolje, predpise, ki se nanašajo na okolje, pa niso objavljeni v Uradnem listu Republike Slovenije. (108. člen ZVO-1)

2.5.5 Dostop do okoljskih podatkov

25 Organi občine morajo vsem zainteresiranim osebam omogočiti dostop do okoljskih podatkov, če to določa ZVO-1, in predpisi, ki urejajo dostop javnosti do informacij javnega značaja. (110. člen ZVO-1)

2.6 Ekonomski in finančni instrumenti varstva okolja

26 Občina lahko pospešuje in spodbuja doseganje ciljev varstva okolja z ekonomskimi ter finančnimi instrumenti, in sicer: **1.** z okoljskimi dajatvami, **2.** s posojili z ugodno obrestno mero, z vlaganjem kapitala v gospodarske družbe, garancijami ali drugimi oblikami poroštev, s subvencijami ali drugimi oblikami dajanja nepovratnih sredstev iz sredstev sklada iz 143. člena ZVO-1 in z drugimi finančnimi instrumenti, ki prispevajo k varstvu okolja in **3.** s sredstvi proračuna. (111. člen ZVO-1)

2.6.1 Okoljske dajatve

27 Povzročitelj onesnaževanja je dolžan plačati okoljske dajatve, s katerimi se obdavčuje onesnaževanje okolja. Okoljske dajatve so prihodek proračuna države ali občine v skladu z zakonom (112. člen ZVO-1). Vlada podrobneje določi način zbiranja, merila in pogoje za vračilo, oprostitvev ali zmanjšanje plačevanja okoljske dajatve ali odstopitev okoljskih dajatev, in kaj se šteje za upravičene stroške. Kadar se za upravičene stroške šteje gradnja infrastrukture lokalnega pomena po določbah 149. člena ZVO-1, je občina, ki ima veljaven načrt razvojnih programov po predpisih o javnih financah usklajen z operativnim programom iz 36. člena ZVO-1 in zagotavlja izvajanje obvezne gospodarske javne službe iz 149. člena ZVO-1, upravičena do odstopa na njenem območju vplačane okoljske dajatve. Kolikor se del vplačanih okoljskih dajatev vrne zavezancem, je občina upravičena do odstopa v višini razlike med na njenem območju vplačanimi in vrnjenimi okoljskimi dajatvami (113. člen ZVO-1).

2.7 Obvezne gospodarske javne službe varstva okolja

2.7.1 Obvezne občinske gospodarske javne službe varstva okolja

28 Obvezne občinske gospodarske javne službe varstva okolja: 1. oskrba s pitno vodo, 2. odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode, 3. zbiranje določenih vrst komunalnih odpadkov, 4. obdelava določenih vrst komunalnih odpadkov, 5. odlaganje ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov in 6. urejanje in čiščenje javnih površin. Objekti in naprave, potrebni za izvajanje navedenih javnih služb, so infrastruktura lokalnega pomena (149. člen ZVO-1).

29 ZVO-1 še določa, da vlada podrobneje predpiše: 1. vrste nalog, ki se izvajajo v okviru navedenih javnih služb, in 2. metodologijo za oblikovanje cen, oskrbovalne standarde in tehnične, vzdrževalne, organizacijske ter druge ukrepe in normative za opravljanje navedenih javnih služb (149. člen ZVO-1).

30 Občina zagotovi izvajanje navedenih javnih služb skladno z navedenimi predpisi, ki jih sprejme vlada in predpisi, ki urejajo gospodarske javne službe. Če pa občina ne zagotovi izvajanja obvezne gospodarske javne službe, jo zagotovi država na območju občine in za njen račun. Način zagotovitve določi vlada (149. člen ZVO-1).

31 Cene storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja za oskrbo s pitno vodo, odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode, zbiranje in prevoz komunalnih odpadkov ter odlaganje preostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov se oblikujejo v skladu z določili **Uredbe o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja**.

2.7.1.1 Oskrba s pitno vodo

32 **Zakon o zdravstveni ustreznosti živil ter snovi, ki prihajajo v stik z živili /ZZUZIS/** določa, da je voda iz javnih sistemov za oskrbo s pitno vodo pitna voda. V skladu z ZZUZIS morajo pravne in fizične osebe, ki opravljajo javno oskrbo s pitno vodo (izvajalec javne službe oskrbe s pitno vodo), v notranjem prometu spremljati in zagotavljati zdravstveno ustreznost v vseh fazah proizvodnje in prometa. Notranji nadzor mora biti vzpostavljen na osnovah HACCP-sistema, ki omogoča prepoznavanje mikrobioloških, kemičnih in fizikalnih agensov, ki lahko predstavljajo tveganje za zdravje, izvajanje potrebnih ukrepov ter vzpostavlja stalen nadzor na tistih mestih v proizvodnji in prometu živil (oskrbi s pitno vodo), kjer se tveganja lahko pojavijo (1/17. člen ZZUZIS).

33 Zahteve za oskrbo s pitno vodo, ki morajo biti izpolnjene pri opravljanju storitev obvezne občinske gospodarske javne službe varstva okolja oskrbe s pitno vodo in pri lastni oskrbi prebivalcev s pitno vodo, določa **Uredba o oskrbi s pitno vodo**. V skladu z določili navedene uredbe se v okviru javne službe oskrbe s pitno vodo izvaja oskrba stavb in gradbenih inženirskih objektov, če se v njih zadržujejo ljudje ali se pitna voda uporablja za oskrbo živali. Ne glede na navedeno se za javno službo šteje oskrba nestanovanjskih stavb in gradbenih inženirskih objektov ter nestanovanjskih prostorov v stanovanjskih stavbah s pitno vodo ne glede na to, ali se zagotavlja iz javnega vodovoda, če: 1. se voda rabi za namene, ki ni oskrba s pitno vodo in za katerega je treba pridobiti vodno pravico v skladu s predpisom, ki ureja vode, in 2. iz vode nastaja industrijska odpadna voda v skladu s predpisom, ki ureja emisije snovi in toplote pri odvajanju odpadnih vod v vode in javno kanalizacijo. Ne glede na navedeno se takrat, kadar se oskrba s pitno vodo zagotavlja iz javnega

vodovoda, za javno službo šteje: 1. oskrba stavb ali gradbenih inženirskih objektov s pitno vodo v delu, kjer se v njih izvajajo državne ali občinske javne službe; 2. oskrba s pitno vodo za pranje ali namakanje javnih površin; 3. oskrba zunanjega hidrantnega omrežja za gašenje požarov s pitno vodo; 4. oskrba s pitno vodo, ki je na javnih površinah namenjena splošni rabi, in 5. oskrba s pitno vodo za pranje ali namakanje površin, ki pripadajo stavbi iz prvega odstavka 3. člena uredbe, če letna količina ne presega 50 m³ (3. člen Uredbe).

- 34** Občina zagotavlja javno službo za območje celotne občine. Za rabo vode za oskrbo s pitno vodo mora vodno pravico v skladu s predpisi, ki urejajo vode, pridobiti občina (4. člen Uredbe). Lastna oskrba s pitno vodo se lahko izvaja na območjih poselitve in za posamezne stavbe ali gradbene inženirske objekte, kjer občina ne zagotavlja javne službe (6. člen Uredbe). Uporabniki javne službe so lastniki stavbe, dele stavbe ali gradbenega inženirskega objekta, ki je priključen na javni vodovod in se zanj zagotavlja javna služba. Če je stavba, del stavbe ali gradbeni inženirski objekt v solastnini, lahko obveznosti uporabnikov javne službe prevzame eden od lastnikov, če je med njimi dosežen pisni dogovor. V večstanovanjskih stavbah, v katerih ni zagotovljenega ločenega odjema pitne vode po posameznih stanovanjskih enotah, obveznosti uporabnikov javne službe izvršuje upravnik stavbe, ki zagotavlja porazdelitev stroškov med lastniki delov stavbe v skladu s predpisom, ki ureja upravljanje večstanovanjskih stavb. Uporabniki javne službe iz 1. in 2. točke tretjega odstavka 3. člena uredbe so izvajalci državnih ali občinskih javnih služb ali upravljavci javnih površin, za katere se uporablja pitna voda, ki se odvzema iz javnega vodovoda. Uporabniki javne službe iz 3. in 4. točke tretjega odstavka 3. člena uredbe so občine. Evidentiranje količine odvzete pitne vode iz javnega vodovoda, določitev plačnika ter plačilo storitev javne službe za uporabnike javne službe iz četrtega in petega odstavka 5. člena uredbe se izvaja v skladu s predpisom občine, ki ureja javno službo.
- 35** Območja javnega vodovoda so določena s predpisom občine in so lokacijsko opredeljena topološko pravilnimi poligoni, ki jih določajo točke z ravninskimi koordinatami v državnem koordinatnem sistemu in so prikazana na temeljni topografski karti ločeno za: **1.** območja javnega vodovoda, kjer se v skladu s prvim ali drugim odstavkom 9. člena uredbe izvaja javna služba; **2.** območja javnega vodovoda, kjer je v skladu s prvim ali drugim odstavkom 9. člena uredbe predvideno izvajanje javne službe; **3.** območja javnega vodovoda, kjer se javna služba izvaja, čeprav ne gre za območja javnega vodovoda iz 1. točke prvega odstavka 7. člena uredbe in **4.** območja javnega vodovoda, kjer je predvideno izvajanje javne službe, čeprav ne gre za območja javnega vodovoda iz 2. točke prvega odstavka 7. člena uredbe. Navedene podatke o območjih javnega vodovoda občine posredujejo ministrstvu, pristojnemu za okolje v roku 60 dni od prejema pisne zahteve ministrstva (7. člen Uredbe). Javni vodovod mora imeti upravljavca javnega vodovoda. Občina zagotavlja vodenje evidence upravljavcev javnega vodovoda na svojem območju. V primeru lastne oskrbe s pitno vodo mora zasebni vodovod imeti upravljavca, če oskrbuje: • eno ali več stanovanjskih stavb, v katerih je skupno pet ali več stanovanj, v katerih prebivajo osebe s stalnim prebivališčem, • eno ali več stanovanjskih stavb z oskrbovanimi stanovanji, stanovanjskih stavb za posebne namene, gostinskih stavb, upravnih ali pisarniških stavb, trgovskih ali drugih stavb za storitvene dejavnosti, stavb za promet ali stavb za izvajanje elektronskih komunikacij, industrijskih stavb ali skladišč in stavb splošnega družbenega pomena in • eno ali več stavb ali gradbenih inženirskih objektov, kjer je omogočena splošna raba vode iz zasebnega vodovoda. Navedeni lastniki zasebnega vodovoda morajo skleniti pogodbo o upravljanju zasebnega vodovoda s pravno ali fizično osebo in o upravljavcu zasebnega vodovoda pisno obvestiti občino. Ne glede na navedeno se pogodba o upravljanju zasebnega vodovoda ne sklene, če imajo stavbe (iz tretjega odstavka 8. člena uredbe) enega lastnika, ki je hkrati upravljavec zasebnega vodovoda. Lastnik zasebnega vodovoda mora o njegovem upravljanju pisno obvestiti občino. Občina zagotavlja vodenje evidence zasebnih vodovodov in njenih upravljavcev na svojem območju (8. člen Uredbe).
- 36** V skladu z določilom 9. člena uredbe mora biti območje poselitve s 50 ali več prebivalci s stalnim prebivališčem in z gostoto poselitve večjo od pet prebivalcev s stalnim prebivališčem na hektar opremljeno z javnim vodovodom. Ne glede na navedeno mora biti z javnim vodovodom opremljeno tudi območje poselitve z manj kot 50 prebivalcev s stalnim prebivališčem in gostoto poselitve manjšo ali enako pet prebivalcev s stalnim prebivališčem na hektar, razen če se na območju poselitve izvaja lastna oskrba s pitno vodo ali samooskrba objekta s pitno vodo v skladu s predpisi, ki urejajo graditev objektov, in sta hkrati izpolnjena naslednja pogoja: • da se iz posameznega zasebnega vodovoda oskrbuje manj kot 50 prebivalcev s stalnim prebivališčem in • da je letna povprečna zmogljivost posameznega zasebnega vodovoda manjša kot 10 m³ pitne vode na dan. Predvidena poselitvena območja morajo biti pred začetkom uporabe stavb na njih opremljena z javnim vodovodom, če je predvideno, da bodo na njih izpolnjeni pogoji iz prvega ali drugega odstavka 9. člena uredbe (9. člen Uredbe).

- 37 Kot je določeno z 10. členom uredbe mora biti stavba ali gradbeni inženirski objekt (iz prvega odstavka 3. člena uredbe), ki leži znotraj območja javnega vodovoda, kjer se izvaja javna služba, morata biti priključena na javni vodovod v skladu s predpisom občine, ki ureja javno službo. Na javni vodovod mora biti priključena vsaka stavba ali gradbeni inženirski objekt posebej, zanje pa mora biti zagotovljeno merjenje porabe pitne vode z obračunskim vodomerom. Ne glede na navedeno se v primerih, ko se na kmetijskem gospodarstvu ali v nestanovanjskih stavbah, ki predstavljajo zaokroženo celoto in imajo enega lastnika, s pitno vodo iz javnega vodovoda oskrbuje več stavb, lahko zagotavlja odjem pitne vode na enem odjemnem mestu. V večstanovanjskih stavbah mora biti za posamezne dele stavbe (stanovanjske in poslovne) zagotovljeno merjenje porabe pitne vode z ločenimi obračunskimi vodomeri. Merjenje porabe pitne vode v stavbi ali gradbenem inženirskem objektu mora biti zagotovljeno pred odjemnim mestom, do katerega lahko dosotopa izvajalec javne službe. Načrtovanje in gradnjo priključka na javni vodovod mora zagotoviti lastnik stavbe ali gradbenega inženirskega objekta, ki se priključuje na javni vodovod (10. člen Uredbe). Ob navedenem moramo opomniti, da stavbe ali gradbenega inženirskega objekta, za katerega odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode, ni urejeno v skladu s predpisi, ki urejajo emisijo snovi pri odvajanju odpadne vode, in predpisi, ki urejajo odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode, izvajalec javne službe ne sme priključiti na javni vodovod. Če lastnik stavbe ali gradbenega inženirskega objekta za rabo pitne vode iz javnega vodovoda, ki ne šteje za javno službo, ni pridobil vodne pravice v skladu s predpisi, ki urejajo vode, izvajalec javne službe stavbe ali gradbenega inženirskega objekta, v delu, ki se nanaša na rabo pitne vode iz javnega vodovoda, ki ne šteje za javno službo, ne sme priključiti na javni vodovod (11. člen Uredbe).
- 38 V stavbi, ki leži znotraj območja javnega vodovoda, kjer se izvaja javna služba, ni dovoljena lastna oskrba prebivalcev s pitno vodo. Ne glede na navedeno je v stavbi, ki še ni priključena na javni vodovod in so postopki za priključitev v teku, do priključitve na javni vodovod lastna oskrba s pitno vodo dovoljena. Zajetja za pitno vodo, iz katerega se s pitno vodo oskrbuje javni vodovod, se ne smejo uporabljati za lastno oskrbo prebivalcev s pitno vodo ali druge rabe vode, razen če gre oskrbo s pitno vodo iz javnega vodovoda, za katero je pridobljena vodna pravica v skladu s predpisi, ki urejajo vode (12. člen Uredbe).
- 39 Objekte in naprave javnega vodovoda, ki so v lasti občine, občina na predpisan način prenese v upravljanje izvajalcu javne službe, razen če je sama upravljavec javnega vodovoda in javno službo izvaja v obliki režijskega obrata. Način upravljanja objektov ali naprav javnega vodovoda, ki so v solastništvu več občin, občine uredijo z medsebojno pogodbo. Ob tem moramo opomniti, da upravljavec javnega vodovoda njegovega upravljanja ne sme prepustiti podizvajalcu. Obveznosti občine in upravljavca javnega vodovoda v zvezi z rednim in investicijskim vzdrževanjem in ustreznim zavarovanjem javnega vodovoda se določijo s pogodbo. V navedeni pogodbi se določijo tudi obveznosti izvajalcev javne službe v zvezi z odstopom prostih zmogljivosti javnega vodovoda v skladu z 21. členom uredbe (19. člen Uredbe). Slednji določa, da lahko občina zaradi opravljanja javne službe odstopi drugi občini proste zmogljivosti objektov in naprav javnega vodovoda, kar se uredi s pogodbo (21. člen Uredbe). Ob navedenem moramo opomniti, da se lahko posamezni objekti in naprave vodovoda, ki niso v lasti občine, se lahko uporabljajo za opravljanje javne službe, če so kot gospodarska javna infrastruktura vpisani v zbirni kataster gospodarske javne infrastrukture in z njimi upravlja izvajalec javne službe. Uporaba objektov in naprav navedenega vodovoda se mora izvajati v skladu s predpisi, ki urejajo javno-zasebno partnerstvo, in uredbo (20. člen Uredbe).
- 40 V okviru javne službe upravljavec javnega vodovoda zagotavlja: **1.** oskrbo s pitno vodo vsem uporabnikom javne službe v skladu s predpisi, standardi in normativi, ki urejajo pitno vodo in oskrbo s pitno vodo; **2.** obveščanje uporabnikov javne službe o izvajanju javne službe o njihovih obveznostih in izvajanju javne službe; **3.** redno vzdrževanje javnega vodovoda; **4.** redno vzdrževanje javnemu vodovodu pripadajočih zunanjih hidrantnih omrežij za gašenje požarov v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo pred požari; **5.** redno vzdrževanje priključkov na javni vodovod; **6.** vodenje evidenc v skladu s 24. členom uredbe; **7.** poročanje v skladu s 26. členom uredbe; **8.** izdelavo programa oskrbe s pitno vodo v skladu s 25. členom uredbe; **9.** izvajanje notranjega nadzora in drugih nalog, določenih v skladu s predpisi, ki urejajo pitno vodo; **10.** monitoring kemijskega in mikrobiološkega stanja vode iz zajetja za pitno vodo; **11.** monitoring količine iz zajetja za pitno vodo odvzete vode v skladu s pogoji vodenega dovoljenja za oskrbo s pitno vodo in monitoring iz zajetja za pitno vodo odvzete vode za drugo rabo, ki ni oskrba s pitno vodo, če se ta odvzema iz javnega vodovoda v skladu s pogoji iz vodnega dovoljenja ali koncesije; **12.** označevanje vodovarstvenih območij in izvajanje drugih ukrepov v skladu s predpisi, ki urejajo vodovarstvena območja; **13.** občasno hidravlično modeliranje javnega vodovoda; **14.** izdelavo programa ukrepov v primeru izrednih dogodkov na javnem vodovodu v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo pred

naravnimi in drugimi nesrečami; **15.** izdelavo programa ukrepov v primerih izrednih dogodkov zaradi onesnaženja; **16.** redno preverjanje podatkov o stavbah, ki so priključene na javni vodovod, v katastru stavb z dejanskim stanjem stavb na območju javnega vodovoda in **17.** priključevanje novih uporabnikov javne službe. Monitoring kemijskega in mikrobiološkega stanja iz navedene 10. točke se izvaja na tistih zajetjih za pitno vodo, za katera je to določeno v programu izvajanja monitoringa, sprejetega v skladu s predpisom, ki ureja kemijsko stanje podzemne vode, oziroma v skladu s predpisom, ki ureja kakovost površinskih voda. Redno vzdrževanje priključkov iz navedene 5. točke pa obsega: • preverjanje in redno vzdrževanje priključka na javni vodovod tako, da ni negativnih vplivov na zdravstveno usreznost pitne vode in javni vodovod ter da je priključek vodotesen; • zagotavljanje delovanja obračunskega vodomera v skladu s predpisi, ki urejajo meroslovje, in • interventno vzdrževanje v primeru nepredvidljivih dogodkov (npr. lomi in puščanje pitne vode na priključku, okvare obračunskega vodomera in podobno) (22. člen Uredbe).

- 41** Upravljevalnik javnega vodovoda lahko uporabniku javne službe prekine oskrbo s pitno vodo, če uporabnik s svojim ravnanjem ogroža nemoteno in varno oskrbo s pitno vodo drugih uporabnikov javne službe. Upravljevalnik javnega vodovoda lahko začasno prekine ali omeji oskrbo s pitno vodo v primeru izvedbe vzdrževalnih del na javnem vodovodu ali priključkih na javni vodovod. V primeru načrtovanih vzdrževalnih del upravljevalnik javnega vodovoda o predvidenem času in trajanju prekinitve ali omejitve oskrbe s pitno vodo uporabnike javne službe obvesti najmanj en dan pred predvideno prekinitvijo na krajevno običajen način in z objavo na svoji spletni strani. V primeru nepredvidljivih vzdrževalnih del upravljevalnik javnega vodovoda o predvidenem trajanju prekinitve ali omejitve oskrbe s pitno vodo uporabnike javne službe obvesti na krajevno običajen način in z objavo na svoji spletni strani. V primeru prekinitve oskrbe s pitno vodo, ki je daljša od 24 ur, mora upravljevalnik javnega vodovoda uporabnikom javne službe zagotoviti pitno vodo za nujni obseg porabe iz tretjega odstavka 16. člena uredbe, razen če do prekinitve pride zaradi razlogov, ko lahko upravljevalnik javnega vodovoda uporabniku javne službe prekine oskrbo s pitno vodo, če uporabnik s svojim ravnanjem ogroža nemoteno in varno oskrbo s pitno vodo drugih uporabnikov javne službe (23. člen Uredbe).
- 42** V skladu z določilom 24. člena uredbe izvajalec javne službe vodi evidenco o: **1.** javnih vodovodih, s katerimi upravlja, in območjih vodovodov; **2.** uporabnikih javne službe; **3.** priključkih na javni vodovod in odjemnih mestih; **4.** zajetjih za pitno vodo in rezervnih zajetij za pitno vodo; **5.** vodnih pravicah za zajetja iz navedene 4. točke; **6.** vodni bilanci javnega vodovoda; **7.** vzdrževanju in čiščenju javne infrastrukture, namenjene izvajanju javne službe, in **8.** stroških in cenah obveznih storitev javne službe. Izvajalec javne službe mora dokumentacijo o evidencah hraniti najmanj deset let.
- 43** Javna služba se izvaja v skladu s programom oskrbe s pitno vodo: Program oskrbe s pitno vodo se na podlagi zgoraj navedenih evidenc (iz 24. člena uredbe) izdela za vsako občino posebej in vsebuje naslednje vsebinske sklope: **1.** osnovne podatke, ki so podatki o: • izvajalcu javne službe; • občini izvajanja javne službe; • predpisih in drugih pravnih aktih, ki urejajo izvajanje javne službe, vključno z določitvijo izvajalca javne službe in • območjih javnih vodovodov, kjer se izvaja javna služba; **2.** podatkih o infrastrukturi in osnovnih sredstvih, namenjenih opravljanju javne službe, ki so podatki o: • javnih vodovodih in zunanjih hidrantnih omrežjih za gašenje požarov, ki so del javnega vodovoda; • zajetjih za pitno vodo in rezervnih zajetij za pitno vodo in njihovih zmogljivostih za oskrbo s pitno vodo; • vodnih pravicah za navedena zajetja; • vodovarstvenih območjih, njihovom označevanju in izvajanju drugih ukrepov v skladu s predpisi, ki urejajo vodovarstvena območja, in • cenah obveznih storitev javne službe; **3.** podatki o načinu izvajanja javne službe, ki so podatki o: • številu priključkov in odjemnih mest na javnem vodovodu; • vzdrževanju in čiščenju javne infrastrukture, namenjene izvajanju javne službe; • ukrepih za zagotavljanje zdravstvene ustreznosti pitne vode v javnih vodovodih; • ukrepih za zmanjševanje vodnih izgub v javnih vodovodih; • ukrepih za zmanjševanje vodnih izgub v javnih vodovodih; • ukrepih za zagotavljanje rezervnih zajetij za pitno vodo; • režimih obratovanja rezervnih zajetij za pitno vodo; • režimu nadomeščanja rezervnih zajetij za pitno vodo v skladu s sedmim odstavkom 16. člena uredbe; • načinu obveščanja uporabnikov javne službe; • izvajanju posebnih storitev z uporabo javne infrastrukture in • javnih površinah, za katere se iz javnega vodovoda zagotavlja pitna voda za pranje, namakanje ali oskrbo s pitno vodo, ki je namenjena splošni rabi.
- 44** Predlog programa oskrbe s pitno vodo pripravi izvajalec javne službe za obdobje štirih koledarskih let in ga posreduje občini v uskladitev najpozneje do 31. oktobra v koledarskem letu pred začetkom njegove uveljavitve. Ko je program usklajen z občino, ga odgovorna oseba izvajalca javne službe potrdi. Izvajalec javne službe pošlje potrjen program oskrbe s pitno vodo ministrstvu najpozneje do 31. decembra v letu pred začetkom njegove veljavnosti na način, objavljen na spletni strani

ministrstva. Izvajalec javne službe mora uporabnikom javne službe omogočiti vpogled v potrjen program oskrbe s pitno vodo na sedežu izvajalca javne službe.

- 45 Programi oskrbe s pitno vodo, ki jih izvajalec javne službe pošlje ministrstvu, niso javno dostopni, neposreden dostop do njih pa je omogočen ministrstvu, pristojnemu za zdravje, ministrstvu, pristojnemu za obrambo, in uradu, pristojnemu za državno statistiko. Za sprejem sprememb programa oskrbe s pitno vodo se smiselno uporabljajo tretji do šesti odstavek 25. člena uredbe, pri čemer se ne sme spreminjati obdobje njegove veljavnosti. V programu oskrbe s pitno vodo morajo biti podatki, ki so poslovna skrivnost v skladu s predpisi, ki urejajo gospodarske družbe, ustrezno označeni (25. člen Uredbe).
- 46 Izvajalec javne službe mora poslati ministrstvu do 31. marca tekočega leta letno poročilo o izvajanju javne službe za preteklo leto, v skladu z navodili, ki jih ministrstvo objavi na svojih spletnih straneh. Sestavni del letnega poročila o izvajanju javne službe so tudi podatki iz evidenc iz 24. člena uredbe in podatki monitoringa iz 10. točke prvega odstavka 22. člena uredbe. Izvajalec javne službe mora uporabnikom javne službe omogočiti vpogled v navedeno letno poročilo na sedežu izvajalca javne službe. Podatki iz poročil, ki jih izvajalec javne službe pošlje ministrstvu, niso javno dostopni, neposreden dostop do podatkov pa je omogočen ministrstvu, pristojnemu za zdravje, ministrstvu, pristojnemu za obrambo, in uradu, pristojnemu za državno statistiko. V poročilu morajo biti podatki, ki so poslovna skrivnost v skladu s predpisi, ki urejajo gospodarske družbe, ustrezno označeni (26. člen Uredbe).
- 47 Občina mora ministrstvu najpozneje do 28. februarja tekočega leta posredovati poročilo o standardih opremljenosti iz 9. člena uredbe na dan 31. decembra preteklega leta, v skladu z navodili, ki jih objavi ministrstvo na svojih spletnih straneh. Sestavni del poročila so tudi podatki o stanju lastne oskrbe s pitno vodo in načrtovani ukrepi za zagotavljanje predpisanih standardov opremljenosti, kjer ti še niso doseženi. Podatki iz poročila so osnova za spremljanje izvajanja operativnega programa oskrbe s pitno vodo iz 13. člena uredbe. Občina mora občanom omogočiti vpogled v letno poročilo na sedežu občine. Podatki iz poročil, ki jih občina posreduje ministrstvu, niso javno dostopni, neposreden dostop do podatkov pa je omogočen ministrstvu, pristojnemu za zdravje, ministrstvu, pristojnemu za obrambo, in uradu, pristojnemu za državno statistiko (27. člen Uredbe).

2.7.1.2 Odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode

- 48 Vrste nalog, ki se izvajajo v okviru javne službe in oskrbovalne standarde ter tehnične, vzdrževalne, organizacijske in druge ukrepe ter normative za izvajanje javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske vode, ki se izvaja kot obvezna občinska gospodarska javna služba odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode je določila Vlada RS z **Uredbo o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode**.

2.7.1.3 Zbiranje in prevoz komunalnih odpadkov ter odlaganje ostankov predelave ali odstranjevanje komunalnih odpadkov

- 49 Pravni viri za pravno ureditev lokalne gospodarske javne službe varstva okolja za zbiranje in prevoz komunalnih odpadkov ter odlaganje ostankov predelave ali odstranjevanje komunalnih odpadkov so ob ZVO-1 še **Uredba o ravnanju z embalažo in odpadno embalažo, Uredba o odlaganju odpadkov na odlagališčih, Uredba o odpadkih, Uredba o ravnanju z odpadnimi nagrobnimi svečami, Uredba o obvezni občinski gospodarski javni službi zbiranja komunalnih odpadkov in Pravilnik o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja**.

2.7.1.3.1 Ravnanje z odpadki

- 50 Uredba o odpadkih** z namenom varstva okolja in varovanja človekovega zdravja določa pravila ravnanja in druge pogoje za preprečevanje ali zmanjševanje škodljivih vplivov nastajanja odpadkov in ravnanja z njimi ter zmanjševanje celotnega vpliva uporabe naravnih virov in izboljšanje učinkovitosti uporabe naravnih virov (1. člen Uredbe).
- 51** V skladu z navedeno uredbo je potrebno z odpadki ravnati tako, da ni ogroženo človekovo zdravje in da ravnanje ne povzroča škodljivih vplivov na okolje, zlasti: 1. ne predstavlja tveganja za vode, zrak, rastline in živali; 2. ne povzroča čezmernega obremenjevanja s hrupom in neprijetnimi vonjavami; 3. ne povzroča škodljivih vplivov na območja, na katerih je predpisan poseben režim v skladu s predpisi, ki urejajo ohranjanje narave, ali predpisi, ki urejajo varovanje virov pitne vode, in; 4. ne povzroča škodljivih vplivov na krajino ali območja, na katerih je predpisan poseben režim v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo kulturne dediščine (10. člen Uredbe).
- 52** Uredba določa predvsem obveznosti imetnikov in povzročiteljev odpadkov, zbiralcev, predelovalcev in odstranjevalcev odpadkov. Nadzor nad izvajanjem pravilnika pa opravljajo inšpektorji, pristojni za varstvo okolja.

2.7.1.3.2 Zbiranje komunalnih odpadkov

- 53** Dejavnosti in naloge obvezne občinske gospodarske javne službe zbiranja komunalnih odpadkov, vrste komunalnih odpadkov, ki so predmet izvajanja javne službe zbiranja komunalnih odpadkov, ter najmanjši obseg oskrbovalnih standardov in tehničnih, vzdrževalnih, organizacijskih in drugih ukrepov ter normativov za opravljanje javne službe zbiranja komunalnih odpadkov določa **Uredba o obvezni občinski gospodarski javni službi zbiranja komunalnih odpadkov**.
- 54** Dejavnost javne službe zbiranja je zbiranje komunalnih odpadkov in njihovo oddajanje v nadaljnje ravnanje z njimi v skladu s hierarhijo ravnanja z odpadki in predpisi, ki urejajo odpadne. Izvajanje navedene dejavnosti mora biti zagotovljeno za celotno območje občine. V okviru javne službe zbiranja se zagotavlja zbiranje: 1. ločenih frakcij iz podskupin 15 01 in 20 01 s seznama odpadkov; 2. kosovnih odpadkov; 3. odpadkov z vrto, parkov in pokopališč; 4. odpadkov s tržnic; 5. odpadkov iz čiščenja cest; 6. mešanih komunalnih odpadkov in 7. izrabljenih gum v skladu s predpisom, ki ureja ravnanje z izrabljenimi gumami. Ne glede na navedeno se v okviru javne službe zbiranja ne zbirajo: 1. odpadna embalaža, ki v skladu s predpisom, ki ureja ravnanje z embalažo in odpadno embalažo, nastaja kot odpadna embalaža, ki ni komunalni odpadek; 2. odpadki z vrto in parkov od izvernih povzročiteljev, ki so izvorni povzročitelji iz dejavnosti v skladu s predpisom, ki ureja ravnanje z biološko razgradljivimi kuhinjskimi odpadki in zelenim vrtnim odpadnom; 3. biološko razgradljivi kuhinjski odpadki od izvernih povzročiteljev, ki so izvorni povzročitelji kuhinjskih odpadkov iz gostinstva v skladu s predpisom, ki ureja ravnanje z biološko razgradljivimi kuhinjskimi odpadki in zelenim vrtnim odpadom; 4. odpadna jedilna olja od izvernih povzročiteljev, ki so povzročitelji odpadnih jedilnih olj iz gostinstva v skladu s predpisom, ki ureja ravnanje z odpadnimi jedilnimi olji in mastmi (3. člen Uredbe).
- 55** Uporabnik, ki je pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, mora svoje komunalne odpadke prepuščati izvajalcu javne službe v skladu z navedeno uredbo in na način, določen v predpisu občine. Ne glede na navedeno lahko navedeni uporabnik ločene frakcije iz papirja in kartona s številko odpadka 20 01 01 in iz kovin s številko odpadka 20 01 40, ki nastanejo kot komunalni odpadek iz dejavnosti, odda tudi zbiralcu, ki je vpisan v evidenco zbiralcev za zbiranje teh odpadkov, ali izvajalcu obdelave odpadkov, ki ima okoljevarstveno dovoljenje za obdelavo teh odpadkov, ter zagotavlja prevzemanje in nadaljnje ravnanje s temi odpadki v skladu s predpisom, ki ureja odpadke. Ob navedenem lahko navedeni uporabniki kosovne odpadne, ki nastanejo kot komunalni odpadek iz dejavnosti, oddajo tudi izvajalcu obdelave odpadkov, ki ima okoljevarstveno dovoljenje za pripravo za ponovno uporabo teh odpadkov ter zagotavlja prevzemanje in nadaljnje ravnanje s temi odpadki, tako da je prednostno zagotovljena ponovna uporaba. Ne glede na navedeno pa morajo uporabniki tiste komunalne odpadke, za katere je tako določeno s posebnim predpisom, oddati ali prepustiti na način, kot je določeno v posebnem predpisu (4. člen Uredbe).
- 56** Uporabnik navedene javne službe, ki je posameznik, mora svoje komunalne odpadke prepuščati izvajalcu javne službe v skladu z navedeno uredbo in na način, določen v predpisu občine. Ne glede na navedeno lahko uporabnik ločene frakcije iz papirja in kartona s številko odpadka 20 01 01 in iz kovin s številko odpadka 20 01 40, ki nastanejo kot njegovi komunalni odpadki, prepušča zbiralcu,

ki je vpisan v evidenco zbiralcev za zbiranje teh odpadkov, v njegovem zbirnem centru ali izvajalcu obdelave odpadkov, ki ima okoljevarstveno dovoljenje za obdelavo teh odpadkov, na kraju njihove predelave ter zagotavlja prevzemanje in nadaljnje ravnanje s temi odpadki v skladu s predpisom, ki ureja odpadke. Ne glede na navedeno pa mora uporabnik, ki je posameznik, tiste komunalne odpadke, za katere je tako določeno s predpisi, ki urejajo posamezne vrste odpadkov, oddati ali prepustiti na način, kot je določeno s takšnimi predpisi (5. člen Uredbe).

- 57** Izvajalec javne službe zbiranja komunalnih odpadkov zagotavlja: 1. zbiranje komunalnih odpadkov po sistemu od vrat do vrat; 2. zbiranje kosovnih odpadkov v zbiralnih akcijah in na poziv uporabnika; 3. zbiranje komunalnih odpadkov v zbiralnicah in premičnih zbiralnicah; 4. zbiranje odpadkov v zbirnem centru; 5. predhodno razvrščanje in predhodno skladiščenje zbranih odpadkov v zbirnem centru; izvajanje sortirne analize mešanih komunalnih odpadkov; 7. oddajanje zbranih odpadkov v nadaljnje ravnanje; 8. ozaveščanje in obveščanje uporabnikov (7. člen Uredbe).
- 58** Lokalna skupnost mora v okviru javne službe in v skladu z uredbo urediti zbiralnice, v katerih izvajalec javne službe zbira: 1. odpadni papir in karton; 2. odpadno embalažo iz papirja in kartona; 3. odpadno embalažo iz plastike, kovin in sestavljenih materialov kot odpadno mešano embalažo s številko odpadka 15 01 06 ter; 4. odpadno embalažo iz stekla (11. člen Uredbe). Na tem mestu moramo opomniti, da lahko izvajalec javne službe zbira odpadno embalažo iz plastike, kovin in sestavljenih materialov v zbiralnici, če gre za naselje, ki ima manj kot 300 prebivalcev (osmi odstavek 11. člena Uredbe). V občini mora biti ustrezno število zbiralnic, tako da je posamezna zbiralnica urejena za največ 500 prebivalcev. Ne glede na navedeno pa mora biti v mestih in soseskah z več večstanovanjskimi objekti zbiralnica urejena na vsakih 400 prebivalcev, če se na zbiralnici prepuščajo odpadni papir, karton odpadna embalaža iz papirja in kartona ter odpadna embalaža iz stekla. Zbiralnica mora biti urejena na vsakih 300 prebivalcev, če je opremljena tudi z zabojnikom za prepuščanj odpadne embalaže iz plastike, kovin in sestavljenih materialov (12. člen Uredbe).
- 59** Ob navedenem pa mora biti v okviru javne službe urejeno zbiranje kosovnih odpadkov. Izvajalec javne službe mora v vsakem naselju kosovne odpadke prevzeti najmanj dvakrat v koledarskem letu z zbiralno akcijo in na za to določenih prevzemnih mestih ali najmanj enkrat v koledarskem letu od uporabnika na njegov poziv. Zbiranje kosovnih odpadkov je namenjeno vsem izvirnim povzročiteljem teh odpadkov (16. člen Uredbe).
- 60** Na območju vsake občine mora biti za izvajanje javne službe zbiranja komunalnih odpadkov en zbirni center, v katerem izvajalec javne službe zbira: 1. nevarne komunalne odpadke (iz priloge 2, ki je sestavni del navedene uredbe); 2. nenevarne komunalne odpadke (iz priloge 2 navedene uredbe), OEEO v skladu s predpisom, ki ureja ravnanje z odpadno električno in elektronsko opremo; 4. kosovne odpadke in 5. izrabljene gume v skladu s predpisom, ki ureja ravnanje z izrabljenimi gumami. Ne glede na navedeno zbirnega centra ni treba urediti na območju občine, ki ima manj kot 3.000 prebivalcev ali če je v okviru javne službe zbiranja zagotovljeno, da lahko izvirni povzročitelji komunalnih odpadkov prepuščajo navedene odpadke v zbirnem centru druge občine ter: 1. javno službo zbiranja v obeh občinah izvaja isti izvajalec javne službe in 2. se občini dogovorita o skupni uporabi tega zbirnega centra ali je ta zbirni center skupna infrastruktura obeh občin. Ne glede na navedeno je treba za vsako naselje z več kot 20.000 prebivalci urediti en zbirni center, za naselje z več kot 100.000 prebivalci, pa enega na vsakih 80.000 prebivalcev (18. člen Uredbe)
- 61** Navedeni zbirni center, ki ga upravlja izvajalec javne službe, mora biti kot infrastruktura lokalnega pomena v skladu z zakonom, ki ureja varstvo okolja, vpisan v kataster gospodarske infrastrukture v skladu s predpisi o urejanju prostora (19. člen Uredbe).

2.7.1.3.3 Odstranjevanje odpadnih olj

- 62** **Uredba o odpadnih oljih** določa pravila ravnanja in druge pogoje za preprečevanje ali zmanjševanje škodljivih vplivov nastajanja odpadnih olj in ravnanja z njimi (1. člen Uredbe).
- 63** V skladu z določili navedene uredbe je določena obveznost izvajalca javne službe zbiranja komunalnih odpadkov, da zbira odpadna olja v zbirnem centru ločeno zbranih frakcij, ki ga izvajalec gospodarske javne službe upravlja, ali v njegovi premični zbiralnici nevarnih odpadkov (6. člen Uredbe).

2.7.1.3.4 Ravnanje z biološko razgradljivimi kuhinjskimi odpadki

- 64 Uredba o ravnanju z biološko razgradljivimi kuhinjskimi odpadki in zelenim vrtnim odpadom** določa obvezna ravnanja z biološko razgradljivimi kuhinjskimi odpadki, ki nastajajo v kuhinjah in pri razdeljevanju hrane zaradi izvajanja živilske dejavnosti ter v gospodinjstvih in zelenim vrtnim odpadom
- 65** Navedena uredba določa vrsto prepovedi. Tako je kuhinjske odpadke prepovedano mešati z drugimi odpadki, če je zaradi mešanja onemogočena njihova predelava v kompost ali pregnito blato z neomejeno ali omejeno uporabo v skladu z merili iz predpisa, ki ureja obdelavo biološko razgradljivih odpadkov. Ravno tako je kuhinjske odpadke prepovedano rezati, drobiti ali mleti ter redčiti z namenom, da se z odpadno vodo odvajajo v javno kanalizacijo, greznice, nepretočne greznice ali neposredno v vode. Zeleni vrtni odpad, ki ne nastaja v gospodinjstvu je prepovedano mešati s komunalnimi odpadki ali drugimi ločeno zbranimi frakcijami, vključno zelenim vrtnim odpadkom. Ob navedenem je kuhinjske odpadke iz gospodinjstva prepovedano mešati z mešanimi kuhinjskimi odpadki in ločeno zbranimi frakcijami komunalnih odpadkov, razen z zelenim vrtnim odpadom. Navedena uredba še določa, da je prodaja opreme za rezanje, drobljenje ali mletje kuhinjskih odpadkov z namenom redčenja in odvajanja v javno kanalizacijo, v male čistilne naprave ali neposredno v vode, prepovedana. Ravno tako pa je tudi prepovedano dehidriranje kuhinjskih odpadkov iz gospodinjstva, če se odpadne vode odvajajo v kanalizacijo neposredno prek lovilca maščob, vsebnost usedljivih snovi v odvedeni odpadni vodi pa brez dodatnega redčenja presega 40ml/l (4. člen Uredbe).
- 66** Kot je določeno z uredbo mora izvajalec javne službe prednostno spodbujati povzročitelje odpadkov iz gospodinjstva k hišnemu kompostiranju. Obenem pa mora zagotoviti, da imajo povzročitelji odpadkov iz gospodinjstva možnost prepuščanja kuhinjskih odpadkov in zelenega vrtnega odpada v posebnem vodotesnem zabojniku ali posodi. Kot še določa uredba, izvajalec javne službe povzročiteljem odpadkov iz gospodinjstva, ki kuhinjske odpadke in zeleni vrtni odpad hišno kompostirajo, storitve zbiranja teh odpadkov ne zaračunava (11. člen Uredbe).
- 67** Uredba določa tudi obveznosti izvajalca javne službe, ki mora zagotoviti:
- da se v primerih, ko povzročitelj odpadkov iz gospodinjstva nima možnosti ali ne želi hišno kompostirati kuhinjskih odpadkov iz gospodinjstev in zelenega vrtnega odpada, le-ti zbirajo v vodotesnih zabojnikih ali posodah ločeno od drugih odpadkov in prevažajo z vozili, opremljenimi za prevoz teh odpadkov, tako da se le-ti ne izpuščajo v okolje in da ne povzročajo emisije vonjav;
 - čiščenje in razkuževanje vodotesnih zabojnikov in posod za zbiranje kuhinjskih odpadkov in zelenega vrtnega odpada ter vozil, s katerimi zagotavlja prevoz teh odpadkov; oddajo zbranih kuhinjskih odpadkov in zelenega vrtnega odpada iz gospodinjstev v skladu s predpisom, ki ureja obdelavo biološko razgradljivih odpadkov in
 - tehtanja vsake pošiljke kuhinjskih odpadkov in zelenega vrtnega odpada iz gospodinjstev, ki jo odda v predelavo (13. člen Uredbe).
- 68** Izvajalec javne službe mora povzročitelja odpadkov iz gospodinjstev vsakih šest mesecev z javnim naznanilom na krajevno običajen način obvestiti o:
- namenih in ciljih izvajanja predpisanega ravnanja s kuhinjskimi odpadki iz gospodinjstev in zelenim vrtnim odpadom;
 - prepovedi mešanja kuhinjskih odpadkov iz gospodinjstva in zelenega vrtnega odpada z drugimi komunalnimi odpadki;
 - varni in za okolje neškodljivi hrambi kuhinjskih odpadkov iz gospodinjstev in zelenega vrtnega odpada v skladu z določili uredbe;
 - možnosti hišnega kompostiranja kuhinjskih odpadkov iz gospodinjstva in zelenega vrtnega odpada v hišnem kompostniku;
 - minimalnih zahtevah za pravilno kompostiranje (v prilogi k uredbi);
 - načinu prepuščanja kuhinjskih odpadkov iz gospodinjstva in zelenega vrtnega odpada izvajalcu javne službe;
 - drugih pogojih prepuščanja kuhinjskih odpadkov iz gospodinjstva in zelenega vrtnega odpada in
 - o nadaljnjem ravnanju z zbranimi kuhinjskimi odpadki iz gospodinjstva in zelenim vrtnim odpadom (13. člen Uredbe).
- 69** Uredba nalaga izvajalcu javne službe še obveznost vodenja evidence o zbiranju kuhinjskih odpadkov in zelenega vrtnega odpada iz gospodinjstev, ki mora poleg podatkov, predpisanih za evidenco o zbiranju odpadkov iz predpisa, ki ureja ravnanje z odpadki, vsebovati tudi podatke o številu gospodinjstev, ki hišno kompostirajo (14. člen Uredbe).
- 70** Kot določa Uredba mora izvajalec zagotoviti ločeno zbiranje in prevzemanje kuhinjskih odpadkov in zelenega vrtnega odpada pri povzročiteljih odpadkov iz gospodinjstva najpozneje do 30. junija 2011 (17. člen Uredbe).

- 71 Nadzor nad izvajanjem ločenega zbiranja kuhinjskih odpadkov in zelenega vrtnega odpada iz gospodinjstev ter hišnega kompostiranja izvajajo občinski inšpektorji (15. člen Uredbe).

2.7.1.3.5 Ravnanje z embalažo in odpadno embalažo

- 72 **Uredba o ravnanju z embalažo in odpadno embalažo** določa pravila ravnanja v proizvodnji ter pri dajanju v promet in uporabi embalaže in pravila ravnanja ter druge pogoje za zbiranje, ponovno uporabo, predelavo in odstranjevanje odpadne embalaže (1. člen Uredbe).
- 73 Navedena uredba določa tudi obveznosti izvajalca javne službe varstva okolja zbiranja in prevoza komunalnih odpadkov ter odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanje komunalnih odpadkov.
- 74 Izvajalec javne službe (tudi občina, če izvaja javno službo v režijskem obratu) mora zagotoviti ločeno zbiranje odpadne embalaže v skladu s predpisom, ki ureja ravnanje z ločeno zbranimi frakcijami pri opravljanju javne službe ravnanja s komunalnimi odpadki. Ob tem mora izvajalec javne službe zagotoviti, da je povzročiteljem odpadkom (iz četrtega odstavka 15. člena uredbe) dana možnost prepuščanja odpadne embalaže v skladu s predpisom, ki ureja ravnanje z ločeno zbranimi frakcijami pri opravljanju javne službe ravnanja s komunalnimi odpadki (17. člen Uredbe).
- 75 Uredba posebej ureja tudi razmerje med izvajalcem javne službe in družbo za ravnanje z odpadno embalažo. Navedeni družbi mora izvajalec omogočiti prevzem odpadne embalaže v zbirnih centrih in centrih za obdelavo komunalnih odpadkov. Če ravnanje z odpadno embalažo, ki je komunalni odpadek, ureja več družb za ravnanje z odpadno embalažo, mora izvajalec javne službe zagotoviti vsaki od družb za ravnanje s komunalno embalažo prevzem odpadne embalaže po deležih, ki jih objavi pristojno ministrstvo na svojih spletnih straneh. Način oddaje in prevzema odpadne embalaže morata izvajalec javne službe in navedena družba urediti s posebno pogodbo. (18. člen Uredbe)
- 76 Navedeno odpadno embalažo, ki je komunalni odpadek, mora izvajalec javne službe oddati navedeni družbi brezplačno in brez zahteve za plačilo zaradi njene morebitne vrednosti ali vrednosti posameznih vrst embalažnega materiala v odpadni embalaži, ki nastanejo pri njeni ponovni uporabi ali predelavi. Družba za ravnanje z odpadno embalažo mora prevzeti vso odpadno embalažo, ki je komunalni odpadek, od izvajalca javne službe brezplačno ne glede na morebitne stroške, ki nastanejo pri nadaljnji predelavi ali odstranjevanju prevzete odpadne embalaže. Ne glede na navedeno pa mora navedena družba za ravnanje z odpadno embalažo plačati izvajalcu javne službe tiste stroške, ki presegajo obseg storitev javne službe, določen s predpisom, ki ureja ravnanje z ločeno zbranimi frakcijami pri opravljanju javne službe ravnanja s komunalnimi odpadki. Pri določanju priznavanja navedenih stroškov pa morata izvajalec javne službe in družba za ravnanje z odpadno embalažo upoštevati stroške, določene z uredbo (19. člen Uredbe).
- 77 Uredba določa tudi prepovedi izvajalcu javne službe. Izvajalec javne službe tako ne sme pri opravljanju storitev obvezne občinske gospodarske javne službe zbiranja in prevoza komunalnih odpadkov prevzemati odpadne embalaže, ki ni komunalni odpadek, razen če gre za prevzem odpadne embalaže, ki nastaja pri opravljanju trgovinske ali storitvene dejavnosti. Izvajalec javne službe ravnati tako ne sme prevzemati mešanih komunalnih odpadkov, če je v njih odpadna embalaža, ki ni komunalni odpadek. Ob navedenem pa mora zagotoviti, da se mešani komunalni odpadki pred obdelovanjem obdelajo tako, da se z razvrščanjem iz njih izloči tista odpadna embalaža, za katero je mogoče zagotoviti nadaljnjo predelavo, pri čemer ima prednost recikliranje (20. člen Uredbe).

2.7.1.3.6 Ravnanje z odpadnimi nagrobnimi svečami

- 78 Pravila ravnanja z odpadnimi nagrobnimi svečami, zato da se zagotovi njihovo ločeno zbiranje od drugih komunalnih odpadkov, vključno z ločeno zbranimi frakcijami komunalnih odpadkov, ter recikliranje in drugi načini predelave ureja **Uredba o ravnanju z odpadnimi nagrobnimi svečami**.
- 79 Določbe navedene uredbe se uporabljajo za odpadne nagrobne sveče, ki jih: • obiskovalci pokopališč prepuščajo kot odpadke s pokopališč, ki niso primerni za kompostiranje, v zabojnikih na pokopališču ali • izvajalec obvezne občinske gospodarske javne službe zbiranja in prevoza komunalnih odpadkov izloča s sortiranjem pri obdelavi mešanih komunalnih odpadkov, ločenih frakcij komunalnih odpadkov ali odpadkov s pokopališč (2. člen Uredbe)
- 80 Kot določa Uredba mora upravljavec pokopališča zagotoviti, da se odpadne nagrobne sveče: 1. zbirajo in začasno skladiščijo na pokopališču kot posebna frakcija odpadkov s pokopališč, ki niso

primerna za kompostiranje, ločeno od drugih odpadkov s pokopališč ali drugih komunalnih odpadkov, v posodah ali zabojnikih, na katerih je vidna oznaka z napisom »samo za odpadne nagrobne sveče«, ki so namenjeni prepuščanju odpadnih nagrobnih sveč za nadaljnjo predelavo; **2.** ne mešajo z drugimi odpadki in **3.** oddajajo izvajalcu občinske javne službe ločeno od drugih odpadkov s pokopališč. Ob navedenem mora upravljavec pokopališča zagotoviti zmogljivosti za začasno skladiščenje zbranih odpadnih nagrobnih sveč v zabojnikih za najmanj 3m³ odpadnih nagrobnih sveč na vsak ha površine pokopališča ne glede na letno obdobje. Upravljavec pokopališča mora zagotoviti, da so obiskovalci pokopališč obveščeni o možnosti in obveznosti ločenega zbiranja odpadnih nagrobnih sveč (4. člen Uredbe)

- 81** V zvezi z ravnanjem z odpadnimi nagrobnimi svečami moramo opomniti, da mora imeti upravljavec pokopališča načrt gospodarjenja z odpadnimi nagrobnimi svečami, ki je izdelan v skladu s predpisom, ki ureja ravnanje z odpadki. Za pripravo in izvajanje načrta gospodarjenja je odgovoren upravljavec pokopališča (7. člen Uredbe). Ne glede na navedeno lahko načrt gospodarjenja izdela izvajalec občinske javne službe, ki opravljanja storitve občinske javne službe na območju, kjer je pokopališče, če ga upravljavec pokopališča za njegovo izvajanje pooblasti (8. člen Uredbe).

2.7.1.3.7 Odlaganje odpadkov

- 82 Uredba o odlagališčih odpadkov** določa zahteve, ki jih morajo izpolnjevati odpadki, ki se odlagajo, pravila ravnanja in druge pogoje za odlaganje odpadkov ter pogoje in ukrepe v zvezi z načrtovanjem, gradnjo, odlaganjem in zapiranjem odlagališča odpadkov ter ravnanje po njegovem zaprtju z namenom, da se v celotnem obdobju trajanja odlagališča zmanjšajo škodljivi vplivi na okolje, zlasti zaradi vplivov onesnaževanja površinske vode, podzemne vode, tal in zraka, in v zvezi z globalnim onesnaženjem okolja zmanjšajo emisije toplogrednih plinov ter preprečijo tveganja za zdravje ljudi (1. člen Uredbe).

2.8 Organizacije na področju varstva okolja

2.8.1 Posredovanje podatkov Svetu za varstvo okolja Republike Slovenije

- 83** V skladu z ZVO-1 morajo občinski organi Svetu na njegovo zahtevo posredovati okoljske in druge podatke, ki jih potrebuje za svoje delo. (151. člen ZVO-1)

2.9 Nadzor občinske inšpekcije

- 84** Kot določa ZVO-1 mora občinska inšpekcija, če so na zemljišču v lasti države ali občine nezakonito odloženi komunalni odpadki, odrediti izvajalcu javne službe ravnanja s komunalnimi odpadki njihovo odstranitev, ta pa jih mora odstraniti v skladu s predpisi o ravnanju z odpadki. Pritožba zoper odločbo pa ne zadrži njene izvršitve. Stroške odstranitve odpadkov pa nosi lastnik zemljišča, v primeru, da izvaja posest druga oseba, pa oseba, ki izvaja posest. Če policija ali inšpekcija odkrije povzročitelja nezakonito odloženih odpadkov, imata občina ali država pravico in dolžnost od njega izterjati vračilo navedenih stroškov. Če so odpadki odloženi nezakonito na zemljišču v lasti osebe zasebnega prava, odredi odstranitev komunalnih odpadkov občinska inšpekcija lastniku ali drugemu posestniku zemljišča, pritožba zoper odločbo pa ne zadrži njene izvršitve (157.a člen ZVO-1)

2.10 Koncesija na naravnih dobrinah

- 85** Občina lahko proti plačilu podeli koncesijo za upravljanje, rabo ali izkoriščanje naravne dobrine, ki je v njeni lasti ali ima na njej zakonito pravico upravljanja ali gospodarjenja, pravni ali fizični osebi, če je ta usposobljena za njeno izvajanje. Če koncesijo na naravni dobrini podeli država, pripada del plačila za koncesijo tudi občini, na katerem območju se koncesija izvaja oz. nanjo vpliva, in sicer v deležu, ki je na podlagi ugotovljene razvitosti infrastrukture in obremenjenosti okolja ob sodelovanju te občine določen v koncesijskem aktu. Merila za določanje razvitosti infrastrukture in obremenjenosti okolja pa predpiše vlada. V navedenem koncesijskem aktu se določi, da je občina upravičena tudi do dela plačila koncesije, ki pripada državi, če sredstva vloži v gradnjo infrastrukture lokalnega pomena za izvajanje lokalnih gospodarskih javnih služb varstva okolja. V koncesijskem aktu se določi tudi način zagotavljanja učinkovitosti, namenskosti in zakonitosti porabe teh sredstev. Občina je upravičena do navedenih sredstev, če ima veljaven načrt razvojnih programov po predpisih o javnih financah usklajen z operativnim programom in zagotavlja izvajanje obvezne lokalne gospodarske javne službe. Občini nakazana sredstva se morajo v proračunu občine izkazovati kot namenski prejemki in porabljati kot namenski izdatki v skladu s predpisi o javnih financah.

- 86** Vlada lahko določi, da se del plačila za koncesijo, ki pripada občini, ne upošteva pri izračunu njenih lastnih prihodkov po predpisih o financiranju občin, če ima občina zaradi izvajanja koncesije stroške zaradi omejene rabe prostora, vzdrževanja in gradnje lokalne infrastrukture ali potrebe po razvojni pomoči.
- 87** Navedena koncesija na naravni dobrini se lahko podeli, če so izpolnjeni vsi okoljevarstveni pogoji, ki so za poseg v okolje določeni s tem zakonom ali zakoni, ki urejajo varstvo in rabo naravnih dobrin. Koncesija se lahko podeli samo na podlagi javnega razpisa, če zakon ne določa drugače. Pri pridobitvi koncesije na podlagi javnega razpisa se lahko uveljavlja prednostna pravica. Prednostno pravico pridobitve koncesije ima lastnik zemljišča, na katerem je naravna dobrina, če izpolnjuje navedene pogoje. Primere in pogoje, pod katerimi se lahko koncesija na naravni dobrini podeli brezplačno, predpiše vlada. Vlada v navedenem predpisu predpiše tudi, kaj se šteje za omejeno rabo prostora in razvojno pomoč, način izkazovanja stroškov in merila za določitev dela plačila za navedeno koncesijo. (164. člen ZVO-1)
- 88** Podlaga za podelitev koncesije na naravni dobrini je koncesijski akt, ki je predpis (odlok) občine. Navedeni koncesijski akt vsebuje zlasti: 1. opredelitev naravne dobrine, za katero se daje koncesija, 2. predmet koncesije in opredelitev obsega in morebitne izključnosti koncesije, 3. opredelitev okoljevarstvenih pogojev, pogojev varstvenega režima ter načina upravljanja, rabe ali izkoriščanja naravne dobrine, 4. navedbo dejavnosti, ki jo lahko opravlja koncesionar v zvezi s pravico, ki je predmet koncesije, 5. pogoje, ki jih mora izpolnjevati koncesionar, 6. morebitna javna pooblastila koncesionarja, 7. začetek in čas trajanja koncesije, 8. območje, na katero se nanaša koncesija, 9. plačilo za koncesijo ter deleža države in občine, 10. pooblastilo za nadzor nad izvajanjem koncesije, 11. razloge in način prenehanja koncesije, 12. dolžnosti koncesionarja glede sanacije, vzpostavitve novega in nadomestitve prejšnjega stanja okolja in 13. pooblastila in pogoji za sklenitev in začetek veljavnosti koncesijske pogodbe. (165. člen ZVO-1)
- 89** Za pridobivanje in izbor koncesionarjev, za javni razpis, za vprašanja v zvezi s koncesijsko pogodbo, za varstvo koncesionarjev in reševanje sporov, za prenehanje koncesijskega razmerja, za prenos koncesije, obvezno koncesijo, višjo silo in odgovornost koncesionarja za ravnanje zaposlenih se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja koncesije za gospodarske javne službe, če z ZVO-1 ni drugače določeno. (166. člen ZVO-1)

Ključne besede

Lokalna samouprava, občina, občinski svet, župan, občinska upravam, pristojnosti, varstvo okolja, javna služba.

Uporabljene kratice

ZGJS	-	Zakon o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ (Uradni list RS, št. 32/93, 30/98 – ZZLPPO, 127/06 – ZJZP, 38/10 – ZUKN in 57/11 – ORZGJS40)
ZJZP	-	Zakon o javno-zasebnem partnerstvu /ZJZP/ (Uradni list RS, št. 127/06).
ZKC	-	Zakon o kontroli cen /ZKC/ (Uradni list RS, št. 51/06-UPB1).
ZMetD	-	Zakon o meteorološki dejavnosti /ZMetD/ (Uradni list RS, št. 49/06).
ZVO-1	-	Zakon o varstvu okolja /ZVO-1/ (Uradni list RS, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09- ZPNačrt-A, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15, 30/16, 61/17 – GZ in 21/18 – ZNOrg).
ZPNačrt	-	Zakon o prostorskem načrtovanju /ZPNačrt/ (Uradni list RS, št. 33/07, 70/08 – ZVO-1B, 108/09, 80/10 – ZUPUDPP, 43/11 – ZKZ-C, 57/12, 57/12 – ZUPUDPP-A, 109/12, 76/14 – odl. US, 14/15 – ZUUJFO in 61/17 – ZUreP-2).
ZZUZIS	-	Zakon o zdravstveni ustreznosti živil ter snovi, ki prihajajo v stik z živili /ZZUZIS/ (Uradni list RS, št. 52/00, 42/02 in 47/04-ZdZPZ).

Viri

Ustava in zakoni

Ustava Republike Slovenije /Ustava RS/ (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90,97,99 in 75/16 – UZ70a).

Zakon o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ (Uradni list RS, št. 32/93, 30/98 – ZZLPPO, 127/06 – ZJZP, 38/10 – ZUKN in 57/11 – ORZGJS40)

Zakon o kontroli cen /ZKC/ (Uradni list RS, št. 51/06-UPB1).

Zakon o varstvu okolja /ZVO-1/ (Uradni list RS, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09- ZPNačrt-A, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15, 30/16, 61/17 – GZ in 21/18 – ZNOrg).

Zakon o zdravstveni ustreznosti živil ter snovi, ki prihajajo v stik z živili /ZZUZIS/ (Uradni list RS, št. 52/00, 42/02 in 47/04-ZdZPZ).

Podzakonski akti

Pravilnik o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu odpadnih voda (Uradni list RS, št. 94/14 in 98/15).

Uredba o odlagališčih odpadkov (Uradni list RS, št. 10/14, 54/15, 36/16 in 37/18).

Uredba o odpadkih (Uradni list RS, št. 37/15 in 69/15).

Uredba o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode (Uradni list RS, št. 98/15 in 76/17).

Uredba o oskrbi s pitno vodo (Uradni list RS, št. 88/12).

Uredba o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja (Uradni list RS, št. 87/12, 109/12 in 76/17).

Uredba o odpadnih oljih (Uradni list RS, št. 24/12).

Uredba o obvezni občinski gospodarski javni službi zbiranja komunalnih odpadkov (Uradni list RS, št. 33/17).

Uredba o ravnanju z biološko razgradljivimi kuhinjskimi odpadki zelenim vrtnim odpadom (Uradni list RS, št. 39/10).

Uredba o ravnanju z embalažo in odpadno embalažo (Uradni list RS, št. 86/06, 106/06, 110/07, 67/2011 (68/11 popr.), 18/14, 57/15, 103/15, 2/16 – popr. in 35/17).

Uredba o ravnanju z odpadnimi nagrobnimi svečami (Uradni list RS, št. 78/08).

Uredba o ravnanju z odpadnimi zdravili (Uradni list RS, št. 105/08).